

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटी
तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञानव वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.
(स्वायत्त महाविद्यालय)

राज्यशास्त्र विभाग

टी.वाय बि.ए. सत्र - ५

POL ३५०१ राजकीय विचारप्रणाली G-3

प्रश्न.१ ला योग्य पर्याय निवड.

- 1) आंतरराष्ट्र वादाला काय अभिप्रेत आहे .
A) विश्वबंधुत्व B) जागतिक शांतता C) आंतरराष्ट्रीय सहकार्य D) वरीलपैकी सर्व
- 2) प्रतिगामी राष्ट्रवाद कशाचे समर्थन करतो .
A) विषमतेचा पुरस्कार B) युद्धखोरी व्यक्तिपूजा C) व्यक्तिपूजा D) वरीलपैकी सर्व
- 3) हिटलरच्या नेतृत्वाखाली जर्मनी कोणता राष्ट्रवादी उदयाला आला .
A) प्रतिगामी राष्ट्रवाद B) पुरोगामी राष्ट्रवाद C) अनाक्रमक राष्ट्रवाद D) अल्पसंख्याकांचा राष्ट्रवाद
- 4) खालीलपैकी कोणते राष्ट्रवादाचे गुण सांगता येतील .
A) एकतेची भावना B) देशभक्तीची निर्मिती C) स्वातंत्र्याची भावना D) वरीलपैकी सर्व
- 5) समाजवाद ही कशाची तत्व आहे .
A) श्रमिकांचे B) भांडवलदारांचे C) श्रीमंतांचे D) यापैकी नाही
- 6) न्यू डील कायद्याने कोणत्या देशात समाजवादाला मान्यता दिली.
A) भारत B) अमेरिका C) इंग्लंड D) रशिया
- 7) व्यक्ती विकास साध्य करण्यासाठी सर्वांना समान संधी प्राप्त करून देणे हा विचार कोणती विचारप्रणाली सांगते .
A) समाजवाद B) उदारमतवाद C) परंपरावाद D) यापैकी नाही
- 8) इंग्लंडमध्ये फेबियन समाजवादचा पुरस्कार कोणत्या विचारवंतांनी केला .
A) जॉर्ज बर्नार्ड शो B) एडवर्ड पिज B) रॉबर्ट ओवेन D) वरीलपैकी सर्व
- 9) लोकशाही समाजवाद प्रथम कोणत्या देशात उदयाला आला .
A) इंग्लंड B) भारत C) पाकिस्तान D) चीन
- 10) सिंडिकेलिझम या तत्त्वज्ञानाचा उदय कोणत्या देशात झाला.
A) फ्रान्स B) जर्मनी C) भारत D) इटली
- 11) श्रमिक संघवाद कशाला विरोध करतो .
A) लोकशाहीला विरोध B) राज्यसंस्थेला विरोध C) युद्धाला विरोध D) वरीलपैकी सर्व
- 12) शांततामय मार्गाचा पुरस्कार करून समाजाची प्रस्थापना करणे हे कोणत्या विचारांची उद्दिष्टे होते.
A) क्रांतिकारी समाजवाद B) फेबियन समाजवाद C) श्रमिक समाजवाद D) यापैकी नाही
- 13) फॅसिझमचा उदय कोणत्या देशात झाला
A) इटली B) जपान C) भारत D) अमेरिका
- 14) फॅसिझम विचार प्रणाली कोणत्या राष्ट्रवादाचे प्रतिनिधित्व करते .

A) सर्वकष राष्ट्रवाद B) पुरोगामी राष्ट्रवाद C) आक्रमक राष्ट्रवाद D) अल्पसंख्याक राष्ट्रवाद

15) फॅसीझमने कोणत्या तत्वज्ञानाचे समर्थन केले आहे .

A) प्रखर राष्ट्रवाद B) आक्रमक राष्ट्रवाद C) सर्वकष राज्य D) वरीलपैकी सर्व

16) खालीलपैकी कोणते सर्वकष राज्याचे वैशिष्ट्य आहे .

A) प्रखर राष्ट्रवाद B) व्यक्तिस्वातंत्र्याचा अभाव C) राज्य हित साध्य D) वरीलपैकी सर्व

17) खालील पैकी कोणता फासिझम विचारधारेचा दोष आहे .

A) लोकशाहीला विरोध B) लोकशाहीचा पुसरस्कर C) समतेचा पुरस्कार D) व्यक्तीहिताचा पुरस्कार

18) जॅकोबिन राष्ट्रवादाचा उदय कोणत्या राष्ट्रात झाला ?

A) चीन B) भारत C) अमेरिका D) फ्रेंच

19) हिटलरचं उदय कोणत्या राष्ट्रात झाला ?

A) इटली B) रशिया C) अमेरिका D) जर्मनी

20) कोणत्या राष्ट्रवादातून फॉसिझमचा उदय झाला ?

A) प्रतिगामी राष्ट्रवाद B) उदारमतवादी राष्ट्रवाद C) विकसनशील राष्ट्रवाद D) वरील पैकी नाही

प्रश्न.२. एका वाक्यात प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1) विचार प्रणालीची कोणतीही एक व्याख्या लिहा.

2) विचारप्रणालीचे एक वैशिष्ट्य लिहा.

3) एन्ड ऑफ आयडियालॉजी जी हा ग्रंथ कोणी लिहिला.

4) कोणत्या कालखंडामध्ये विचार प्रणालीच्या अंताची चर्चा सुरु झाली.

5) एन्ड ऑफ हिस्टरी हा ग्रंथ कोणी लिहिला.

6) विचारांचा संच म्हणजे म्हणजे काय?

7) खालीलपैकी कोणत्याही दोन विचार प्रणालीची नावे सांगा?

8) विचारप्रणालीची दोन साधने लिहा.

9) Principles of International Law हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

10) जर्मनराष्ट्रवादाचा जनक कोणास म्हटले जाते ?

11) फ्रेंच राज्यक्रांती केव्हा झाली ?

12) The Age of Ideology हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

13) इंग्लंडमध्ये फेबियन सोसायटीची स्थापना कोणत्या साली करण्यात आली .

14) समाजवादाचा विचार सर्वप्रथम कोणी मांडला .

15) क्रांतिकारी समाजवादी कोणत्या विचारवंतांनी मांडला .

16) व्यवसायी संघवाद हे कशाचे आपत्ती मानले जाते .

17) डॉक्ट्रिने ऑफ फॅसीझम (Doctrine of Facism) हा ग्रंथ कोणी लिहिला .

18) महामंडळात्मक राज्य कोणत्या देशात अस्तित्वात आले .

19) इटली मध्ये महामंडळात्मक राज्याची स्थपना कोणत्या साली झाली.

20) विचारांचा संच असे कोणास म्हटले जाते ?

प्रश्न.3. टिपा लिहा.

1. राजकीय विचारप्रणालीचा अर्थ लिहा.

2. राजकीय विचारप्रणालीची संकल्पना सांगा.

3. राजकीय विचारप्रणालीची लक्षणे सांगा.
  4. राजकीय विचारप्रणालीचे महत्व लिहा.
  5. राजकीय विचारप्रणालीची भूमिका लिहा.
  6. राष्ट्रवादाचा अर्थ सांगा.
  7. राष्ट्रवादाची संकल्पनालिहा.
  8. अंतरराष्ट्रवाद म्हणजे काय?
  9. राष्ट्रवादाचे गुण लिहा.
  10. राष्ट्रवादाचे दोष लिहा.
  11. प्रतिगामी राष्ट्रवाद म्हणजे काय?
  12. पुरोगामी राष्ट्रवाद म्हणजे काय?
  13. विश्वराज्य संकल्पना लिहा.
  14. लोकशाही समाजवादाचा अर्थ सांगा.
  15. फेबियन समाजवाद (Febianism)
  16. श्रमिक संघवाद (Syndicalism)
  17. व्यवसायी संघवाद
  18. फॅसीझमचा अर्थ.
  19. फॅसीझमचा उदय लिहा.
  20. राष्ट्रवादाची स्वरूप लिहा.
  21. उदारमतवादी राष्ट्रवाद म्हणजे काय?
  22. जोकोबीन राष्ट्रवाद म्हणजे काय?
- प्रश्न.4. संक्षिप्त प्रश्नांची उत्तरे लिहा.**

1. राजकीय विचारप्रणालीच्या अभ्यासाची आवश्यकता लिहा.
2. राजकीय विचारप्रणालीचा अंत ही संकल्पना स्पष्ट करा.
3. राजकीय विचार प्रणालीची साधने लिहा.
4. राजकीय विचारप्रणालीची उगमस्थानी सांगा.
5. राजकीय विचारप्रणालीची व्याप्ती स्पष्ट करा.
6. राजकीय विचारप्रणाली वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
7. राष्ट्रवादाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
8. राष्ट्रवादाचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.
9. राष्ट्रवादाचे कोणतेही दोन घटक स्पष्ट करा.
10. राष्ट्रवादाचे गुणदोष स्पष्ट करा.
11. आंतरराष्ट्र वादाचा विकास स्पष्ट.
12. प्रतिगामी व जागतिक राष्ट्रवादाची फरक स्पष्ट करा.
13. राष्ट्रवादाची दोन प्रकार स्पष्ट करा.
14. लोकशाही समाजवादाचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.
15. समाजवादाची वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.
16. श्रमिक संघवादाची वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.

17. व्यवसायी संघ वादाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
18. फॅसिझमचा उदयाची कारणे स्पष्ट करा।
19. महामंडळात्मक राज्याची माहिती लिहा दोष स्पष्ट करा.
20. व्यक्ती स्वातंत्र्य विषयी आमचा दृष्टिकोन विशद करा.

प्रश्न.5. दीर्घ प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- १) विचारप्रणालीच्या उदयाची प्रक्रिया स्पष्ट करा किंवा विचारप्रणालीचा उदय किंवा उगम सांगा ?
- २) राजकीय विचारप्रणालीची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा ?
- ३) राजकीय विचारप्रणालीचा अंत हि संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा ?
- ४) राष्ट्रवादाच्या व्याख्या स्पष्ट करून राष्ट्रवादाचे घटक स्पष्ट करा ?
- ५) राष्ट्रवादाचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा ?
- ६) राष्ट्रवादाचे गुण - दोष स्पष्ट करा ?
- ७) प्रतिगामी राष्ट्रवाद सविस्तर स्पष्ट करा ?
- ८) अंतरराष्ट्रवाद संकल्पना स्पष्ट करा ?
- ९) प्रागतिक व प्रतिगामी राष्ट्रवादातील फरक सविस्तर स्पष्ट करा ?
- १०) लोकशाही समाजवादाचे महत्व सांगून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा ?
- ११) व्यवसाय संघवादाचे महत्व सांगून स्वरूप वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा ?
- १२) फेबियन समाजवादाची तत्वे सविस्तर लिहा ?
- १३) लोकशाही समाजवादाचे प्रकार सांगा ?
- १४) लोकशाही समाजवादाचे यश व मर्यादा सांगा ?
- १५) श्रमिक संघ समाजवादाची वैशिष्ट्ये लिहा ?
- १६) संघप्रधान किंवा महामंडळात्मक राज्य हि संकल्पना स्पष्ट करा ?
- १७) फॅसिझमच्या उदयाची कारणे सविस्तर लिहा ?
- १८) लोकशाही उदारमतवाद समाजवाद यास विरोध करणारी विचारप्रणाली म्हणजे फॅसिझम चर्चा कर ?
- १९) व्यक्तीस्वातंत्र्यासंबंधीचा फॅसिझमचा दृष्टिकोन विशद करा ?
- २०) फॅसिझममधील प्रखर राष्ट्रवादाची संकल्पना स्पष्ट करा ?

Department of Political Science
T.Y.B.A.

Subject: Political Ideology G-3
Paper Code: POL-3501

Question Bank

Q.1. Objective Question.

- 1) What is meant by international dispute.
A) World brotherhood B) World peace C) International cooperation D) All of the above
- 2) What does reactionary nationalism support?
A) Reward for inequality B) Worshipful personification C) Personality worship D) All of the above
- 3) What nationalist Germany emerged under Hitler's leadership?
A) Regressive nationalism B) Progressive nationalism C) Non-aggressive nationalism D) Minority nationalism
- 4) Which of the following points of nationalism can be stated?
A) A sense of unity B) A sense of patriotism C) A sense of freedom D) All of the above
- 5) What is the principle of socialism?
A) Workers B) Capitalists C) Rich D) None of these
- 6) In which country did the New Deal Act recognize socialism?
A) India B) USA C) England D) Russia
- 7) The idea of giving equal opportunity to all to achieve individual development.
A) Socialism B) Liberalism C) Traditionalism D) None of these
- 8) Which thinkers advocated Fabian socialism in England?
A) George Bernard Shaw B) Edward Pizz B) Robert Owen D) All of the above
- 9) In which country did democratic socialism first emerge?
A) England B) India C) Pakistan D) China
- 10) In which country did the philosophy of syndicalism originate?
A) France B) Germany C) India D) Italy
- 11) What does Labour unionism oppose?
A) Opposition to democracy B) Opposition to the state C) Opposition to war D) All of the above
- 12) What are the objectives of the idea of establishing a society by rewarding the peaceful path?
A) Revolutionary Socialism B) Fabian Socialism C) Labor Socialism D) None of these
- 13) In which country did fascism arise?
A) Italy B) Japan C) India D) USA
- 14) Fascism What system of thought represents nationalism?
A) Comprehensive Nationalism B) Progressive Nationalism C) Aggressive Nationalism D) Minority Nationalism
- 15) What philosophy has fascism upheld?
A) Intense nationalism B) Aggressive nationalism C) Comprehensive state D) All of the above
- 16) Which of the following is a feature of the omnipotent state?
A) Intense nationalism B) Lack of individual freedom C) Achieving state interests D) All of the above
- 17) Which of the following is the fault of fascism ideology?
A) Opposition to Democracy B) Promotion of Democracy C) Reward for Equality
D) Reward for Personality
- 18) Jacobin In which nation did nationalism originate?
A) China B) India C) USA D) French

19) In which nation did Hitler rise?

A) Italy B) Russia C) USA D) Germany

20) From which nationalism did fascism emerge?

A) Regressive Nationalism B) Liberal Nationalism C) Developing Nationalism D) None of the above

Q.2. Answer in One Sentence.

1) Write any one definition of thought system.

2) Write a feature of thinking.

3) End of Ideology Who wrote this book?

4) In what period did the discussion of the end of the thought system begin?

5) Who wrote the book End of History?

6) What is a set of thoughts?

7) Name any two of the following thought systems?

8) Write two tools of thinking.

9) Who wrote the book Principles of International Law?

10) Who is called the father of German nationalism?

11) When did the French Revolution take place?

12) Who wrote the book The Age of Ideology?

13) In what year was the Fabian Society founded in England?

14) Who was the first to come up with the idea of socialism?

15) Which thinker presented the revolutionary socialist?

16) What is considered a disaster for business unionism.

17) Who wrote the book Doctrine of Facism?

18) In which country did the corporation state come into existence?

19) In what year was the corporation state established in Italy?

20) What is a set of thoughts called?

Q.3. Short Notes.

1) Write any one definition of thought system.

2) Write a feature of thinking.

3) End of Ideology Who wrote this book?

4) In what period did the discussion of the end of the thought system begin?

5) Who wrote the book End of History?

6) What is a set of thoughts?

7) Name any two of the following thought systems?

8) Write two tools of thinking.

9) Who wrote the book Principles of International Law?

10) Who is called the father of German nationalism?

11. What is reactionary nationalism?

12. What is progressive nationalism?

13. Write the concept of cosmos.

14. Explain the meaning of democratic socialism.

15. Febianism

16. Syndicalism

17. Business federalism

18. The meaning of fascism.

19. Write the rise of fascism.
20. Write the nature of nationalism.
21. What is liberal nationalism?
22. What is Jacobin nationalism?

Q.4. Short Answer Question.

1. Write the need for the study of political thought.
2. Explain the concept of the end of political thought.
3. Write the tools of the political thought system.
4. Explain the origin of political thought.
5. Explain the scope of political thought.
6. Explain the characteristics of political thinking.
7. Explain the nature of nationalism.
8. Explain the meaning and definition of nationalism.
9. Explain any two elements of nationalism.
10. Explain the pros and cons of nationalism.
11. Explain the development of international disputes.
12. Explain the difference between reactionary and global nationalism.
13. Explain the two types of nationalism.
14. Explain the meaning and definition of democratic socialism.
15. Explain the characteristic of socialism.
16. Explain the nature of labor unionism.
17. Explain the characteristics of a business team dispute.
18. Explain the reasons for the rise of fascism
19. Write the information of the corporation state and explain the defects.
20. Explain our view on individual freedom.

Q.5. Long Answer Question.

- 1) Explain the future process of thought system or explain the origin or origin of thought system?
- 2) Explain the role of political ideology in detail?
- 3) Explain in detail the concept of the end of political thought?
- 4) Explain the definition of nationalism and explain the elements of nationalism?
- 5) Explain in detail the different types of nationalism?
- 6) Explain the merits and demerits of nationalism?
- 7) Explain reactionary nationalism in detail?
- 8) Explain the concept of internationalism?
- 9) Explain in detail the difference between progressive and reactionary nationalism?
- 10) Explain the features of the importance of democratic socialism?
- 11) Explain the nature and characteristics of business unionism?
- 12) Write the principles of Fabian socialism in detail?
- 13) What are the types of democratic socialism?
- 14) What are the successes and limitations of democratic socialism?
- 15) Write the characteristics of labor union socialism?
- 16) Explain the concept of Union President or Corporation State?
- 17) Write in detail the future of fascism?
- 18) Discuss the ideology that opposes democracy, liberalism and socialism is fascism?
- 19) Explain the view of Fascism regarding individual freedom?
- 20) Explain the concept of intense nationalism in Fascism?